

**R. P. Georgii de Rhodes Avenionensis S. J. disputationum
theologiae scholasticae tomus ...**

Rhodes, Georges de

Lugduni, 1661

Sectio V. De causa prædestinationis siue de ordine inter actus quibus
Deus præparat gratiam, merita & gloriam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81987](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81987)

non prohibet id quod decernit ut faciam sed decernit ut faciam talem actum, v. gr. ut Iudas Christum prodat, ergo non prohibet meam blasphemiam aut Iudæ proditorem.

Deus verè
peccabit.

Tertia denique ratio est, quia Deus verè peccabit si prædefiniat ut ego peccem materialiter, probatur, quia voluntas rationalis tunc reuera peccat quando prosequitur obiectum turpe, cognoscendo illud esse turpe in his circumstantiis, sed si Deus prædefiniat Iudæ proditorem, prosequitur obiectum turpe in his circumstantiis in quibus cognoscit illud esse turpe, ergo verè peccat Deus, maior est certa, quia tota ratio, cur Iudas peccet, est, quia prosequitur obiectum, quod videt esse rationi dissentaneum, minor etiam est evidens, quia Iudæ proditio est intrinsecè mala, Deus vult illam, ergo vult obiectum intrinsecè malum. Inò proditorem fieri à Iuda non minus est obiectum intrinsecè malum, quàm proditio Iudæ, sed Deus vult proditorem fieri à Iuda ergo vult obiectum intrinsecè malum.

Prima euasio.

Prima euasio aduersariorum est, Deum prædefinire solum materiale peccati, quod est in se bonum non prædefinire formale peccati, atque ita Deum neque authorem esse peccati neque peccare.

Sed contra euidenter ostendo Deum etiam prædefinire formale peccati; quando enim prædefinit ut Iudas prodat Christum vel prædefinit solum materiale proditoris Iudæ, vel prædefinit etiam formale, non prædefinit solum materiale; sic enim prædefiniret aliquid fieri à Iuda, quod Iudas non potest facere; Iudas enim in his circumstantiis non potest facere materiale proditoris, quin etiam faciat formale, ergo Deus prædefinit etiam formalem malitiam. Quod esse videtur clarissimum. Deinde Deus non posset velle mendacium, quin velit simul materiale, ac formale, mendacij, ergo non potest velle ut ego mentiar, quin velit materiale simul, & formale; nam velle ut ego mentiar non est minus intrinsecè malum, quàm velle mentiri: ergo formalis malitia non minus sequitur vnum quàm aliud. Deinde dum ego volo mentiri propterea volo interpretatiuè formale peccati, quia volo illud materiale cui video formalem malitiam esse iunctam in his circumstantiis, sed si Deus prædefinit peccatum, vult illud materiale à quo in his circumstantiis videt malitiam formalem esse inseparabilem, ergo vult ipsum formale, eodem modo quo ego illud volo. Denique ut aliquis superior prædefiniat peccatum sui subditi etiam quoad formale, sufficit ut prædefiniat talem actum in his circumstantiis in quibus ille subditus peccabit formaliter eliciens talem actum, ergo Deus prædefinit etiam formale; non enim ad hoc est necesse, ut formalis malitia peccati, sit directè volita, nemo enim intendens directè in malum operatur.

Secunda euasio.

Secunda euasio est, Deum cum præfinit peccatum non facere contra rationem, quia non facit contra legem, cum nulla lege teneatur, sicut non facit contra regulam rationis, quando concurrat cum voluntate peccante.

Sed contra, quia si Deus vellet mentiri, verè faceret contra rationem & peccaret, etiam si nullam haberet legem distinctam à recta ratione sua, ergo quando vult, ut ego mentiar, facit verè contra rationem etiam si nullam habeat legem, quia vtrumque æqualiter est intrinsecè malum. Deinde à priori ratio est, quia Deus volens obiectum intrinsecè malum, repugnaret suæ rectitudini; nam est contra rectitudinem summi boni, prosequi actum malum, ergo repugnaret rectæ rationi. Cum ergo dicitur omne peccatum esse contra legem superioris. idè verum est, quia sola creatura capax est peccati, quod si Deus qui superiorem non habet, posset

peccare, omnino ad peccatum sufficeret operari contra rationem, etiam si non esset contra legem superioris.

Tertia euasio est, Deum habere optimos fines dum prædefinit peccatum, atque ita non peccare, sicut quando permittit peccatum, vel ad illud concurrat, habet fines optimos.

Tertia euasio.

Sed contra, quia quando medium est intrinsecè malum, nunquam honestum est illud assumere, ad obtinendum finem bonum, ergo quantuncunq; boni sint fines quos Deus intendit, nunquam decernere potest ut peccata fiant, ad illos obtinendos, etiam si permittit illa possit; quia hoc non est malum.

Ad primam Respon. esse rationem longè disparem concursus, & prædefinitionis, primò enim quando Deus concurrat ad actum qui respectu creaturæ malus est, & contra rationem, actus ille non est malus respectu Dei, quia quantum est ex se, vult illum actum non fieri à creatura, & ad illum actum concurrere tenetur, ut causa prima quæ debet se conformare causæ liberæ, si autem prædefiniret actum malum, ille malus esset etiam respectu Dei, quia vellet ex se ipso fieri actum illum à creatura, atque adèd vellet reuera malum, & non tenetur actum illum prædefinire quatenus est causa prima; propterea faceret contra rationem prædefinendo, non facit concurrente.

Solutio primæ dubitationis.

Sequitur hinc quod concurrente ad actum ad quem tenetur concurrere, concurrat ad materiale peccati, non ad formale, quia non facit contra rationem, prædefinendo autem faceret contra rationem, atque, adèd concurreret ad malitiam moralem. Denique prædefinendo vera est causa peccati, quia vult peccatum esse, concurrente autem quia determinatur à causa secunda, causa est materialis peccati, non autem malitia formalis.

Ad secundam Respon. eodem argumento probari posse, quod Deus prædefinire potest malitiam moralem, quia eandem potest permittit; est igitur inter prædefinitionem & permissionem longè dispar ratio, quia permittit malum, non est intrinsecè malum, & idèd ex fine honesto potest honestari; velle autem malum, semper est malum. Neque dicas quando Deus permittit malum, facit aliquid ex quo sequitur malum infallibiliter, ergo est causa mali, æquè ac quando prædefinit. Distinguo antecedens facit aliquid ex quo per se sequitur malum tanquam ex causa influente nego, ex quo per accidens sequitur malum concedo.

Solutio secundæ.

Ad tertiam Respon. difficultatem ibi propositam pendere ex iis quæ dicam de effectibus prædestinationis, ubi queritur, vtrum permissio mali esse possit effectus prædestinationis quod disputabitur eo loco. Nunc dico tantum, quod si prædefiniat actum qui esse non potest sine peccato, non prædefinit tamen ut peccatum sit, sed ut permittatur peccatum quod non repugnat sanctitati Dei, sicut repugnaret prædefinitio.

Solutio tertie.

SECTIO V.

De causa prædestinationis siue de ordine inter actus quibus Deus preparat gratiam, merita & gloriam.

Hæc est nobilissima, & omnium Doctorum scriptis celebratissima controuersia, de electione ad gloriam ante, vel post præiudicium merita, & quod idem est de causa electionis ad gloriam. Cum enim exposuerim hæcenus sigillatim illos tres actus voluntatis diuinæ, in quibus consistit prædestinatio, tota difficultas reuoluitur ad ordinem, quem illi actus inter se habent, siue ut dixi ad causam motiuam primariam

Explicatio controuersie.

riam propter quam Deus aliquos eligit ad gloriam efficaciter, potius quam alios. Si enim prius præparat gratias, prædestinat merita & videt illa futura, quam efficaciter prædestinat dare gloriam. Causa huius electionis sunt merita electi: si autem prius efficaciter eligat ad gloriam, quam videat absolute futura merita, causa huius electionis non est nisi voluntas Dei.

Cum autem quaeritur causa prædestinationis primo evidens est, quod non quaeritur causa ipsius actus diuini secundum id quod dicit in recto, quia est ipse Deus, sed secundum id duntaxat quod connotat in obliquo, siue illorum effectuum ad quos terminatur illa voluntas Dei. Secundo etiam patet, quod causa hic alia intelligi non potest quam motiua & meritoria, finalis enim gloria est Dei, subiectiua est ipse prædestinatus, formalis est ipsamet prædestinatio, effectiua physica est ipse Deus, vnde sola superesse potest effectiua moralis, Deum mouens ad prædestinandum, seu ad præparandas homini gratias congruas, prædestinanda merita, decernenda gloriam. De qua difficultate nobilissima, vt plenè dicam tria mihi præstanda esse video. Primo, exponenda ea sunt quæ inter omnes Catholicos certa sunt. Secundo, status questionis, & dissidentes sententiæ. Tertiò, verioris sententiæ tria membra probanda cum solutione difficultatum aduersus illam.

S. I.

Quid apud Catholicos in omni sententia certum sit.

Error Pelagij.

Certum est igitur primo, aduersus errorem Pelagij, quod causa Deum mouens ad prædestinandum homini gloriam, non potest esse opus vllum hominis factum ab eo per solas naturæ vires sine gratia interna & supernaturali, quæ non sit sola doctrina legis exterioris proposita. Ita enim aduersus impium gratiæ diuinæ hostem, definitum est à quatuor Conciliis in causa eius coactis, Palæstino, Mileuitano, duobus Carthaginensibus, & deinceps in multis aliis, confirmatum præsertim in Tridentino sess. 6. Can. 1. & 3. Deinde sancitum à pluribus Pontificibus illorum temporum, Innocentio I. Epistol. ad Concilium Mileuitanum, Cælestino I. Epistola ad Episcopos Galliarum, Gelasio in Concilio 1. x. Episcoporum, Hormisdæ in Epistola ad possessorum. Probatum ab omnibus Patribus præsertim verò ab Augustino magno prædestinationis, & gratiæ defensore in omnibus passim libris eximie vindicatum, & à nobis in proprio tractatu de gratia inferius exponendum.

Error Massiliensium.

Certum est secundo, aduersus errorem Massiliensium, quod causa prædestinationis propterea est præparatio gratiarum non potest esse bonum vllum opus prædestinati elicitum per solas naturæ vires, quod dici vilo modo possit initium salutis, prædestinationis & gratiæ.

Nam etiam ita contra reliquias illas Pelagij sancitum est in Concilio Arausico. II. à Can. 3. ad finem, & in Trident. sess. 6. Can. 3. multique accessere Pontifices, præsertim Leo Magnus in Epistola decretali ad Paulum Aquileiensem. Innocentius I. Epist. citata ad Concil. Mileuit. Sozimus epist. ad Episc. Africæ. Cælestinus I. Epist. 1. Patres commemorare superfluum est, quorum signifer Augustinus libris de prædestinatione Sanctorum, & de dono perseverantiæ totum hunc errorem de initio salutis & causa prædestinationis mirabiliter contriuit, vt plenè in tractatu de gratia demonstrabitur.

Gratuita est electio ad gratiã.

Nunc ergo in omni Catholicorum sententia fixum illud & ratum est, quod voluntas efficax dandi gratias congruas quibus videt Deus infallibiliter

consensum coniunctum esse, atque adeo assequutum nem gloria, prior omnino est præuisione meritorum absolute futurorum, & planè gratuita, quia illa gratia causant merita, per quæ assequimur gloriam, ergo non potest Deus moueri ad dandas gratias per ipsa merita, sed omnino gratis ex se ipso suscipit illam voluntatem. Quæ tota est & sanè inscrutabilis abyssus diuinorum iudiciorum quam euitare nulla potest sententia. Esto enim electio efficax ad gloriam, sit vel non sit gratuita, semper electio ad gratias efficaces, quibus infallibiliter annexa est gloria, prior est gratuita, ex quo videtur omnino sequi, quod efficax ipsa voluntas gloriæ gratuita quodammodo esse debet. Et hic est sanè stimulus qui plurimos pungit in hac materia, quibus hoc solum restat vt cum Apostolo exclament: *O altitudo diuitiarum sapientiæ Dei.*

Certum est tertiò, contra eorum errorem qui cum Basilide, Valentino, & Manichæis extremè oppositam Pelagio hæresim amplexi *Prædestinatiani* meritò dicti sunt, quod vellent totam causam prædestinationis ita esse voluntatem Dei, vt neque prodesse possent nobis opera bona si essemus reprobis, neque mala si electi: quod delirium sequuti sunt nouissimis temporibus Vicleffus, Ioannes Hus, Lutherus, Caluinus volentes prædestinari homines ad vitam, & ad mortem ex solo Dei beneplacito nihil attendentis ad eorum vel merita vel demerita, sed ex sola sua voluntate quosdam destinante ad vitam, alios ad æternum ignem designante, vnde fiat vt nullum electis peccatum imputetur à Deo, neque detur reprobis vlla gratia quæ illud vitetur, contra quæ omnia Monstra opinionum, veritas Catholica certò asserit, quod præter prædestinationem ad primam gratiam, quam semper (vt dixi) Deus gratis tribuit alios omnes effectus prædestinationis mereri possumus partim congruè, vt primam Iustificationem, & perseverantiam, partim condignè, vt augmentum gratiæ, ac totam gloriam, quæ omnia in tractatu de merito, proprium locum habent.

Voluntas dandi gloriam ex meritis.

Nunc in hac materia Catholici omnes asserunt, decretum illud Dei, quo statuit aliquibus efficaciter dare gloriam, esse voluntatem dandi gloriam per merita; siue illud sit prius, siue sit posterius meritis præuisis; aliud enim est gratis velle dare gloriam, aliud velle illam dare gratis. Siquidem gratis velle dare, non est aliud quam habere voluntatem gratuitam non causatam per vlla merita, dandi gloriam ex meritis. Aliud igitur est coniungere illud gratis, cum diuina voluntate, quod est gratis velle: aliud cōiungere cum obiecto diuinæ voluntatis quæ est collatio gloriæ, & est velle dare gratis. Quod Deus gratis velit dare gloriam ex meritis potest esse controuersum quamuis sit certissimum, quod non velit illam dare gratis: nam v. gr. reprobis Deus gratis vult gloriam per merita, quam tamen non vult dare gratis: hoc autem de voluntate Dei efficaci est æquè certum, quæ si sit gratuita, semper tamen est voluntas dandi gloriam per merita.

S. II.

Status controuersie, & dissidentes sententiæ.

Tota ergo vt vides prædestinationis difficultas omnium adhuc ingeniorum contentione maior, consistit in quærenda causa quæ Deum mouit ab æterno efficaciter ad decernendam absolute gloriam S. Petro potius quam Iudæ reprobo; cum enim certum sit quod præter voluntatem illam generalem omnino inefficacem salutis omnium, admittenda est in Deo voluntas aliqua specialis efficax, & absoluta dandi electis æternam felicitatem, quam voluntatem non habeat pro

Causa quæ Deum mouit vt velit dare gloriam.

pro gloria omnium reproborum, necesse prorsus est, ut ad hoc absolutum decretum Deus moueatur, vel ex pura liberalitate, ac amore planè gratuito erga electum, vel ex iustitia quadam, quæ reddere velit præmium æquale meritis, quæ iam absolutè futura præuidet ex gratijs præparatis. Si gloriam decernit, priori modo, prædestinatio ad gloriam præcedit prædestinationem ad gratias & merita, eorundemque præuisionem: si autem decernit posteriori modo, prædestinatio ad gratias & merita prior est prædestinatione ad gloriam. Quia in diuinis actibus, ut sæpè dixi, non potest esse prioritas aut posterioritas, nisi quando obiectum vnius actus, causat obiectum alterius actus, prout voluit, cum ergo gloria causetur à meritis absolutè positis, non videtur posse decerni gloria, nisi post præuisionem merita, & gratias paratas, & cum aliunde non præparentur gratiæ, neque merita prædefiniantur nisi propter gloriam tanquam veram causam finalem, non videntur eligi posse media nisi post finem efficaciter volitum, qui est cardo totius controuersie: Cum enim vtrunque sit causalitas, quia merita causant moraliter gloriam & voluntatem illam dandi, & gloria causet finaliter gratias & merita, non est facile statuere quomodo intentio gloriæ sit prior meritis, per quæ causatur, & posterior, si ea causat.

Prima sententia.

Quam difficultatem ut soluerent Theologi multa excogitarunt subtilissimè quæ ad tria capita reuocari posse video. Prima enim eaque antiquissima sententia est, electionem omnino efficacem & absolutam ad gloriam esse prorsus gratuitam, cuius causa sit liberalis & munificus Dei amor erga electos, atque adeò illam esse priorem, & præparatione mediorum, & præuisione meritorum.

Deus enim (inquiunt) postquam per scientiam mediam vidit se habere in thesauris suis gratias quibus voluntates omnes creatas, deducere possit quod velit ad bonè operandum & acquirenda merita, ante omnia designat cælestem Ierusalem, & omnes ordines eius definit, destinaturque absolutè & efficaciter illos omnes qui ciues eius futuri sunt, quoad personas, numerum, gradum gloriæ, circumstantias omnes. Hæc est voluntas suscepta gratis, quæ non excludit merita ab illis tamen omnino abstrahit pro tali signo, quia est pura intentio finis. Ex qua deinde in sequenti signo progreditur ad voluntatem dandi gratias efficaces, & præfinit actus meritorios ab electo fieri. Nam tametsi gratis voluerit dare gloriam, non voluit tamen illam vnquam dare gratis, sicut gratis possum vendere equum, quem tamen non nisi exhibito pretio volo vendere, idèò voluntas illa est gratuita ex parte subiecti volentis, quamuis gratuita non sit ex parte obiecti voliti.

Ordo intentionis, & ordo executionis.

Vnde constantissimè sententia ista docet duas esse in Deo voluntates efficaces circa gloriam electorum, altera est per modum puræ intentionis excludens omnem electionem mediorum, quæ velit gratis dare gloriam, & ex ea progreditur ad volenda media quibus illa possit comparari ab eo incipiendo quod propinquissimum est fini: Secunda est per modum executionis, quæ gloriam gratis decretam dare vult per merita iam præuisionem, quæ duæ voluntates inter se nullo modo pugnant, quia prior non excludit merita, quamuis illa non includat, secunda vult dare gloriam per merita iam prædefinita, & præuisionem.

Ut autem videas quàm sit probabilis hæc sententia, tenent illam primò scripturarum interpretes nobilissimi, Abulenensis in c. 20. Matth. quæst. 22. Salmeron in c. 9. ad Rom. disp. 21. Pererius ibidem disp. 23. Toletus ibidem Annot. 31. Lyranus ibidem, & ad vnum veteres omnes. Secundò, controuersiarum Scriptores celeberrimi Bellarm. tom. 3. l. 2. de gratia

c. 9. & sequentibus. Driedo, Ruardus, Castro, Estius, Horantius. Tertio, Scholastici ferè omnes S. Thomas apertissimè hic art. 4. & 5. alibi quæ sapè, quem sequuntur omnes ad vnum Thomistam: Scotus in 1. dist. 40. & 41. cum discipulis suis omnibus Durandus, Egidius, Maior, &c. Ex recentioribus Suares l. 1. de prædestin. c. 8. & l. 2. c. 23. Ruiz. disp. 7. & sequentes alios infinitum esset, scripturas habent pro se apertissimas, Augustinum, ac alios multos Patres, rationes denique omnino efficaces, ut postea constabit.

Secunda sententia.

Secunda sententia priori extremè opposita magno plausu à recentioribus plerisque excepta est, quia (inquiunt) facilius est & suauior, in quam signari citius acquiescunt, quia in ea non statim prodit se difficultas, & abyssus iudiciorum Dei est occultior: docet autem totam causam electionis efficacis ad gloriam esse merita absolutè præuisionem, quis enim nescit Deum nemini dare gloriam, nisi mereatur, atque adeò totam prædestinationem gloriæ si sit efficax, posteriorem esse prædestinationem gratiarum & meritorum, quamuis ante illam præparationem, sit in Deo voluntas finis communis tum electis, tum reprobis, ex qua voluntate dantur electis media congrua, reprobis autem insufficientia.

Tenent hanc sententiam inter antiquiores Alensis, Rubionius, Bonauent. & Argentina. Ex recentioribus acerrimè illam tuerentur Vasq. hic disp. 89. & 3. p. disp. 23. a. c. 6. Lessius opusc. hac de re ubi alios plures citat, Monca. disp. 4. c. 4. Francisc. Turrian. dogmatico de electione, Luisius Turrian. Herice disp. 23. Petauius toto l. 10. Meratius, Alarcon, Martinon, & alij plures.

Sed aliqua tamen inter illos dissensio est, nam primò, Vasq. Lessius, Becan. nullum erga electos admittunt specialem Dei amorem, in ordine ad gloriam, sed scripturas omnes & Patres interpretantur de voluntate gratuita dandi gratias congruas. Secundò, Herice fateretur admittendam necessariò esse in Deo complacentiam aliquam specialem de gloria sancti Petri, quæ non est circa gloriam & perseuerantiam Iudæ, quæ complacentia præcedat merita præuisionem, neque enim sine illa explicari posse scripturas & Patres. Tertio, Catherinus, & Herice fatentur debere quosdam eximie poni electos, ut B. Virginem, S. Ioseph, Ioannem Baptistam, qui prædestinati sunt ante meritorum præuisionem, reliquum autem vulgus prædestinatorum, electum esse post merita præscita.

Habet sententia etiam ista scripturarum testimonia, suffragia Patrum, momenta rationum, quibus non est facile satisfacere, ut patebit statim.

Tertia sententia.

Tertia sententia inter duas enumeratas media est: ponit enim electionem ad gloriam absolutam & efficacem, quæ non sequatur merita præuisionem, sed neque illa tamen antecedit per modum puræ intentionis, neque ab illis abstrahat, Deum enim simul, & vnico actu indiuisibili decernere gloriam, gratias congruas & merita, adeò ut neque velit gloriam, nisi per gratias & merita, neque gratias & merita, nisi propter gloriam, sicque prædestinationem gloriæ fieri gratis, & esse absolutam & efficacem, sed tamen cum fiat per merita, & gratias, virtualiter illam conditionatam esse, cum Deus non præfinit gloriam, nisi cum ordine ad voluntatem liberè contentientem talibus gratijs, quo modo nuper exposuimus prædefinitiones actuum voluntatis liberæ; eodem enim prorsus modo exponit hæc sententia electionem ad gloriam: nititurque duobus his principijs sæpè probatis. Primò, quod possit Deus vno actu indiuisibili simul velle causam, & effectum, præmium & meritum. Secundò, quod possit idem actus voluntatis esse absolutus

&c

& efficax, quamvis sit conditionatus æquivalenter.

Sequuntur hanc sententiam Valent. q. 25. p. 4. assert. 2. Granad. controuer. 14. tract. 5. disp. 8. & tract. 7. disp. 4. sect. 3. Arrubal. disp. 72. & 73. quam prius etiam tradiderat Molina, & sanè merito, quia illa videtur verissima, vitatque incommoda extremæ vtriusque sententiæ, quarum etiam sibi assumit argumenta. Ut illam igitur clarissimè proponam in tria illam distinguo membra, ex quorum probatione solidissima, affulgebit aliquid ni fallor lucis, in tanta caligine obscurissimæ difficultatis.

§. III.

Prima pars verioris sententiæ.

Electiōem ad gloriam non esse posteriorem præuisione meritorum.

Assertio. Dicendum primò est, quod aliqua datur electio ad gloriam absoluta, & efficax omnino gratuita, quæ non sequitur præuisionem meritorum, & ad quam Deus ex sola sua mouetur liberalitate, non autem ex meritis præuisionis. Ita docent omnes authores pro prima sententia citati.

Prima probatio ex Apostolo. Prima verò probatio ex apertissimis scripturis petitur, ubi clarè ostenditur gratuita hæc electio. Ex plurimis autem quæ afferri possent, vnus mihi Apostolus satis erit, ex cuius triplici principio argumentor. Primum est, quod causæ electionis ad gloriam non sunt merita præuisionis, vnde sequitur quod præuisionem meritorum, non est prior efficax voluntate dandi gloriam. Antecedens illud pluribus locis asserit Apostolus, sed præsertim c. 9. ad Roman. ubi hoc ex professo contendit probare, ostendens promissiones factas non esse posteris Abraham secundum carnem, sed filijs promissionis, quos elegit Deus ex puro beneplacito suo, sine vllis meritis ipsorum, probatque primum exemplo Ismaelis & Isaac, nam iste tamen primogenitus non erat, hæres tamen fuit promissionum Abraham: Et ne dici posset Ismaelem fuisse filium ancillæ, Isaac autem filium dominæ, adducit secundo loco Esau & Iacob, qui cum ex eodem vtero, eodem tempore geniti fuissent, eorum tamen alter cui hæreditas minus videbatur debita, dicitur eximie dilectus, alter autem odio habitus, id est, minus fuisse asseritur amatus. *Non solum autem illa (inquit Apostolus, id est Sara) sed & Rebecca ex vno concubitu habens, id est Isaac Patris nostri: Cum enim nondum nati essent, neque aliquid boni aut mali egressent, ut secundum electionem propositum Dei maneret, non ex operibus, sed ex vocante dictum est ei, quia maior seruiet minori, sicut scriptum est, Iacob dilexi, Esau autem odio habui. Quid? ergo dicemus, nunquid? iniquitas est apud Deum, absit, Moysi enim dicit, miserebor cui misereor, igitur non est volentis neque currentis, sed misereboris Dei.*

Eualo. Cui argumento planè ineluctabili non satisfaciant Valq. & Lessius dum aiunt primò, Apostolum ibi loqui tantum de temporali hæreditate, in qua sine vllis suis meritis Iacob prælati sunt Esau primogenito suo. Secundò, dicunt Paulum excludere duntaxat opera legis, in quibus confidebant Iudæi, non autem excludere opera fidei facta per gratiam, vel si velis excludere opera facta, non opera facienda. Tertio, negant agi hoc loco de electione ad gloriam, sed de sola electione ad gratiam, præsertim autem ad fidem, & iustificationem.

Quæ omnia stare nullo modo possunt, cum mente Apostoli, qui etsi eo loco sumat exemplum Esau, & Iacob, loquaturque in speciem, & historicè de bonis solum temporalibus, consentiunt tamen communiter Patres, cum Augustino voluisse Apostolum eo

Tom. I.

quasi emblemare representare reprobos, & electos; non enim loquitur Apostolus de sola electione personali Esau & Iacob, sed de Iudæorum, & gentium electione ad gratiam, & gloriam, ergo non agit de bonis solum temporalibus. Sed neque sola excludit opera iam facta, excludit enim etiam facienda & præuisionis, alioqui diceret opera illa præuisionis esse causam electionis ad gratiam, de qua etiam loquitur, quod est Semipelagianum: imò si electio esset ex meritis præuisionis, malè adderetur ab Apostolo, *non ex operibus, sed ex vocante, & ut secundum electionem propositum Dei maneret.* Atque cum sub eo quasi typo intenderit Apostolus representare arcanum prædestinationis non est dubium, quin agat etiam de electione ad gloriam, vnde addit, *non qui filij carnis, ij filij Dei, sed qui filij sunt promissionis, asstantur in semine.* Denique quidquid sit, admittitur ibi an. or. gratuitam Dei erga electos, ex quo sequi gratuitam electionem ad gloriam statim euincam.

Secundum Apostoli placitum. est, electionem ad gloriam esse causam primæ vocationis, & totius perseverantiæ, ergo non potest esse posterior præuisione meritorum. Antecedens asserit Apostolus Roman. 8. *Diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum, iis qui secundum propositum vocati sunt sancti,* sed vocatio secundum propositum, est vocatio propria electorum non autem solum vocatio ad finem, ut docet sapientissimè Augustin. v. g. de prædestinat. sanctorum cap. 16. *Sciens esse certam quandam vocationem, eorum qui secundum propositum vocati sunt. Hanc vocationem docet Apostolus procedere ex electione, & electio dicitur causa cur omnia electis cooperentur in bonum,* ergo electio præcedit præuisionem meritorum, neque per illam causatur, idem asseritur Ephes. 1. *elegit nos in ipso ante mundi constitutionem ut essemus sancti, & immaculati in conspectu eius in charitate: qui prædestinavit nos in adoptionem filiorum Dei, per Iesum Christum in ipsum, secundum propositum voluntatis sue.* Idem dixerat Pauli magister Christus Dominus, *non vos me elegistis, sed ego elegi vos: propter electos breuiabuntur dies illi, quod Marci 13. clarius exprimitur, propter electos quos elegi breuiabit illos.*

Denique tertium Apostoli effatum est, electionem ad gloriam aliquorum præ alijs esse referendam ad inscrutabilia Dei iudicia, & supremum eius dominium, illam sorte omnino fieri, & ex solo Dei arbitrio, Roman. 11. *O altitudo diuitiarum sapientiæ, & scientiæ Dei, quam inscrutabilia sunt iudicia eius, & inuestigabiles viæ eius.* Ibi enim agitur de reprobatione Iudæorum. *O homo tu quis es qui respondeas Deo, nunquid? dicit figmentum ei qui se finxit, quid me fecisti sic: an non habet potestatem figulus luti ex eadem massa, &c.* Ephes. 1. *Prædestinavit nos in adoptionem filiorum per Iesum Christum, in ipsum in laudem gloriæ gratiæ sue: & paulo post: in quo etiam nos sorte vocati sumus prædestinati secundum propositum eius, qui operatur omnia secundum consilium voluntatis sue.* Quæ omnia clarissimè ostendunt aliquam esse electionem gratuitam quæ non sequatur merita præscita.

Augustin. Secunda probatio petitur ex testimonijs præsertim Augustini, quem omnes sententiæ ad se trahunt, quia in materia prædestinationis & gratiæ habetur, ut regula illorum, quæ dicenda sunt, quidquid dixerit Augustinus, quia verò multa proferri ex eo possunt, ego ea solum tria virgeo, in quibus Apostolum descripsisse, visus est S. Doctor.

Primò igitur quod merita non sint causa electionis ad gloriam pluribus locis tradit, verbi gratia, l. 2. contra duas epistolas Pelagianorum, *profecto (inquit) desipitis qui dicente veritate non ex operibus, sed ex vocante, vos dicitis ex futuris operibus quæ Deus fore præsciebat,*

Secundum
Apostoli
testimonium.

Tertium
testimonium.

præstebat, Iacob fuisse dilectum, atque ita contradic-
dis Apostolo, &c. Et in Enchirid. cap. 98. *Ambo* (in-
quit) *gemini natura filij ira nascebantur, sed qui dixit*
miserebor cuius misertus ero, Iacob dilexit per miseri-
cordiam gratuitam, Esau autem odio habuit per iudi-
cium debitum, quodcum deberetur ambobus, in altero
alter agnuit. Idem habetur l. 1. ad Simplician. quæ-
stione 2. epistola 105. & epistola 106. ubi referens
locum illum Apostoli: miserebor cui misertus ero.
Quid? (inquit) *nos hic aliud docuit, nisi ex illa massa*
primi hominis cui merito mors debetur, non ad merita ho-
minis, sed ad Dei pertinere misericordiam, quod quisque
liberatur.

Secundò, quod electio Dei sit causa electionis, &
perseuerantia, asseritur in libro de prædestinatione
Sanctor. cap. 18. & 19. ubi probat homines præde-
stinari ad gloriam, non quia sanctos fore præstinit, sed
ut faciat illos sanctos & immaculatos, utensque verbis
Apostoli, elegit nos ante mundi constitutionem, ut
essemus sancti, non ergo (inquit) quia futuri eramus,
sed ut essemus, nempe certum est, nempe manifestum est,
ideo quippe tales eramus futuri, quia elegit ipse præde-
stinans, non ut tales per gratiam eius essemus. Imò eo
toto libro Pelagium impugnat ponentem prædesti-
nationem ex meritis, ille autem cum non poneret
vllam gratiam, sine dubio de prædestinatione ad glo-
riam loquebatur, idem habetur in libro de corrept.
& grat. cap. 7. *Quicunque ergo ab illa originali dam-*
natione ita gratia diuina largitate discreti sunt, non est
dubium quod & procuratur eis Euangelium, &c. addit-
que postea hæc omnia in eis operatur qui vasa miseri-
cordia operatus est eos, qui & elegit eos in filio suo ante
mundi constitutionem, per electionem gratia (id est gra-
tuitam) non præcedentium meritorum, quia gratia illis
est omne meritum. & cap. 9. de dono perseuerant.
id docet elegantissimè, ubi quærens cur ex duobus
hominibus iustis, vni detur perseuerantia, non autem
alteri. *Nonne* (inquit) *utrique à Deo creati, utrique ex*
Adam nati, nonne postremo utrique vocati & vocantem
sequuti, vera sunt hæc, secundum hæc omnia ex nobis
erant, verum secundum aliam discretionem ex nobis non
erant, nam si fuissent ex nobis, mansissent utrique nobis-
cum, patet libri Dei, non omnia auertamus aspectum, clamat
scriptura diuina, adhibeamus auditum, non erant ex eis,
quia non erant secundum propositum vocati, non erant
in Christo electi, nam si hoc essent, ex illis essent, & cum
illis sine dubitatione mansissent: ut enim non dicam quam
sit possibile Deo, auersas & aduersas in fidem suam ho-
minum conuertere voluntates, &c. quibus nihil dici
potest expressius.

Tertiò, ad inscrutabilia Dei iudicia reuocat Au-
gustinus electionem vnius præ alio, sermone 7. de
verbis Apostoli, *quare* (inquit) *illi datum est, & illi*
non est datum, non me piget dicere, hoc est profundum
crucis, de profundo quodam iudiciorum Dei, & postea,
quare illum? & quare illum, quare? non illum & illum,
nolo à me quæras, homo sum, inuestigabiles sunt via
eius, &c. epistola 105. Cur illum potius quam illum li-
beret, scrutetur qui potest, iudiciorum eius tam magnum,
profundum, verumtamen caueat precipitium, nunquid?
iniquitas est apud Deum, sed inscrutabilia sunt iudicia
eius, & inuestigabiles via eius. Denique similia omni-
no habet lib. de prædestinatione sanctor. cap. 14. &
de dono perseuer. cap. 9. aliisque pluribus locis quæ
collegit Ruiz disp. 10. 11. 12. ut meritò Petavius
lib. nono toto. doceat non posse dubitari de mente
Augustini, tametsi contrariam ipse sententiam se-
qui malit.

Et ne dicas cum Vasque disputare Augustinum
de sola prædestinatione ad gratiam aduersus semi-
pelagianos. Hoc enim manifestè conuincitur esse

falsum, quia responder in iis libris sanctus Doctor
ad id quod Prosper & Hilarius proposuerant, quos
manifestum est loqui de electione, tum ad gratiam,
tum ad gloriam, quod ex eius etiam verbis patet
cap. 7. de correptione & gratia, *electi autem sunt*
ad regnandum cum Christo. & capite 13. Numeris
ergo Sanctorum per Dei gratiam, regno prædestinatus
donata sibi perseuerantia illuc integer perducitur. Alia
omitto, vide Petavius lib. 9. capit. 8. in 11. argu-
mento & cap. vltimo. ubi assert loca Hieronymi,
Prosperi, Fulgantij, Petri Diaconi disertè idem as-
serentium.

Tertia probatio, rationes ni fallor habet effica-
cissimas, ego tribus contentus ero. Primò enim ex
allatis scripturis & Patribus argumentor, velle ali-
quid cui Deus videt certò esse coniunctam assequi-
tionem gloriæ est etiam absolute velle gloriæ, sed
Deus priusquam videat futura merita, vult gratias
electis efficacissimas, quibus videt infallibiliter iun-
ctam esse gloriæ, ergo prius vult absolute gloriæ
quam videat absolute merita. Minorem demon-
strant omnia, quæ allata sunt hæcenus ex Paulo &
Augustino. Maiorem, mirum est vocari posse in du-
bium; nam velle aliquid cui vides esse infallibiliter
coniunctam mortem inimici, verbi gratia, transfigere
illi cor, aut caput præscindere sine dubio est abso-
lutè velle illius mortem, non solum virtualiter &
in causa, sed formaliter, & proximè, quis? enim
dicat nolui mortem inimici, sed capite tantum il-
lum minuere: Si ergo Deus eodem modo ante præ-
uifa merita vult salutem electi, quo ille vult mor-
tem inimici qui cor eius transfigit certè absolute vult
illam alutem.

Confirmatur primò, Deus ante omnem præui-
sionem meritorum specialem pro electis, verbi gra-
tia, pro Beata Virgine amorem habet, quem non ha-
bet pro reprobis, verbi gratia, pro Barbaro Cana-
densi, qui de fide nihil vnquam audiuit. Hic amor
specialis & gratuitus infallibilem habet connexio-
nem cum gloria, ita ut eo posito cum scientia quam
habet Deus, implicet contradictionem, ut non detur
gloria electo, ergo ante omnia merita vult Deus elec-
tis aliquid ita connexum cum gloria, ut implicet
contradictionem ut gloria non sequatur, sed velle
aliquid essentialiter iunctum cum gloria est velle glo-
riam, ergo ante præuifa merita efficaciter vult Deus
gloriam. Maiorem probaui ex scriptura & Sanctis
Patribus, & sanè manifestum est, quod qui duobus
vult beneficia ita inæqualia, ut nullam inter se pro-
portionem habeant, amat vnum præ alio, sed Deus
Beatæ Virgini gratiam vult intensissimam, & mo-
raliter impossibilem cum carentia gloriæ; Bar-
baro vult gratiam tenuissimam, & remotissimam,
cum qua infallibiliter annexa erit saltem per acci-
dens negatio gloriæ: ergo dubium non est, quin
Deus amet specialiter Virginem ante omnia merita;
illo autem amore speciali semel admissio, statim se-
quitur electio gratuita.

Confirm. secundò, datur discretio aliqua electo-
rum à reprobis quæ merita præcedit, ut expressè do-
cet Apostolus, *quis? te discernit*, hæc discretio est
specialis electio ad gloriam, nam id quo electus di-
scernitur à reprobo, est aliquid ita proprium electi,
ut non conueniat reprobis, illud nec est prima voca-
tio, neque iustificatio quæ sæpè reprobis conueniunt,
ergo est perseuerantia & gloria, neutra enim est sine
altera, Deus videlicet promittit infallibiliter gloriam
perseuerantiæ, ante præuifa merita vult perseueran-
tiam electi, ergo vult gloriam quam promittit per-
seuerantiæ.

Secundò, argumentum Scoti nunquam ab aduersa-
rijs

Prima
ratio.

Argumen-
tum Scoti.

rijs solui satis potuit, quisquis ordinatè vult, non potest velle media quæ nouit fore certò efficacia, priusquam efficaciter velit finem, sed Deus ordinatè vult, ergo non potest prius velle prædestinatis media efficaciter, quam velit finem efficaciter ad quem media illa ordinat. Maior videtur indubitata, nam quamuis (vt postea dicam) non sit necesse vt finis diuerso actu, & prius sit volitus, quam volita sint media, tamen necesse omnino est, vt media quæ sunt effectus finis, non sint prius volita, quam volitus sit ipse finis: causa enim non potest esse posterior quàm effectus, imò est prior saltem prioritate à quo. Confirm. quia Deus non potest reprobus media velle sufficientia, quin velit saltem inefficaciter gloriam, ergo non potest electis velle media efficacia, priusquam velit ipsam gloriam efficaciter. Probatur consequentia, quia Deus idè non vult prius media sufficientia quam velit gloriam, quia finis est causa mediorum sufficientium, sed finis est etiam causa mediorum efficacium, ergo Deus non potest prius velle media efficacia quam velit finem efficaciter.

Prima
euaio.

Respondent primò Vasques, Salazar, & alij, posse voluntatem efficacem finis, esse posteriorem voluntate mediorum, quando media illa non sunt physica dundaxat, sed moralia, quia media moralia cum moueant voluntatem ad amorem efficacem finis, necesse est, vt prius sint volita quam finis sit efficaciter intentus. Et hoc est præcipuum fundamentum contrariæ sententiæ, quo probat intentionem, gloriæ, esse posteriorem electione mediorum gratiæ ac meritum, quæ mouent voluntatem ad intendendum finem efficaciter.

Sed contra, media moralia non minùs sunt effectus finis quam media physica ergo amor mediorum moralium efficacium procedere debet ab efficaci amore finis; neque potest esse illo prior, sicut amor mediorum physicorum non potest prior esse quam amor finis. Neque obstat quod hæc media causant intentionem finis cum moueant voluntatem ad decernendum efficaciter finem, nam hinc sequitur vt postea dicam, quod media illa non sunt posteriùs volita & præscita, non sequitur autem quod sint prius volita, alioqui causa esset posterior effectui quod implicat. Deinde virget argumentum de voluntate mediorum inefficacium etiam moralium, quæ non potest esse prior quam voluntas inefficax finis, ergo voluntas mediorum efficacium etiam moralium esse non potest prior, quàm efficax amor finis.

Respondent secundò aduersarij, voluntatem inefficacem finis, sufficere ad voluntatem mediorum efficacium.

Secunda
euaio.

Sed contra, per hoc solum distinguitur voluntas efficax finis à voluntate inefficaci, quod voluntas inefficax non assumat media efficacia, voluntas autem efficax assumat ea quæ putat efficacia; nullum enim inter illas voluntates, aliud discrimen est assignabile; deinde dari debet aliqua ratio, cur Deus velit sancto Petro media illa quibus videt gloriam adiunctam esse, Iudæ autem illa non velit; illa ratio non potest alia esse quam efficax amor finis, nam sicut velle medium inefficax est velle inefficaciter finem, sic velle medium efficax est efficaciter velle finem, quo eodem argumento rejiciuntur responsiones Lessij section. 2. ad secundam Herice disp. 23. cap. 8. vbi ait media efficacia dari à Deo nihil attendente ad eorum efficaciam & congruitatem, sed tantum quia rerum & temporum ita exigunt circumstantiæ, non enim Deus directè vult ipsam congruitatem, & efficaciam.

Contra enim insto eodem argumento, debet dari ratio cur Deus cum videat in his circumstantiis se posse dare Petro auxilium efficax, vel sufficiens, eligat tamen dare potius efficax, Iudæ autem eligat dare potius inefficax: vel quare potius elegerit hunc cursum, in quo videbat auxilium efficax esse dandum Petro, non autem alium. Imò si Deus non vult nisi entitatem ipsam auxilij efficacis non autem ipsam efficaciam, sequitur quod gratia efficax non est maius beneficium quam gratia sufficiens, quod pro certò falsum est. Denique quamuis specialiter Deus illam efficaciam non intenderet, semper tamen illam videt, atque ita cum vult illud auxilium, cui talis congruitas est iuncta, efficaciter etiam amat finem qui sequitur tale auxilium.

Respondent tertiò, eum qui finem intendit assequendum suâ ipsius industriâ, prius intendere finem efficaciter, quam eligat media efficacia: eum autem qui intendit finem assequendum per alium, posse media efficacia intendere, ex amore finis solum inefficaci, ita enim pater qui filium vult euadere doctorem, subministrat illi necessaria ex amore finis inefficaci.

Sed contra, nam argumenta omnia prius facta, æquè valent in eo qui intendit finem assequendum per alium; nam intentio efficax finis per aliud assequendi, debet differre ab intentione solum inefficaci, sed illa differre non potest nisi quia efficax eligit media, quæ putat efficacia, inefficax eligit ea quæ putat non esse, ergo intentio illa quæ causat media efficacia non est simplex amor finis. Denique virget superiùs facta ratio, quia debet dari ratio, cur Deus proposito medio efficaci, & sufficienti dare velit S. Petro medium efficax & non sufficiens, illa ratio non est solum voluntas inefficax, quia Iudæ vult Deus gloriam inefficaciter, & non vult medium efficax, ergo, &c. quod additur de patre, magnam habet disparitatem, quia si pater haberet media quæ sciret esse omnino efficacia, & alia omnino inefficacia, non intenderet efficaciter filij doctrinam, nisi adhiberet ea media quæ sciret efficacia fore.

Tertiò, hæc electio gratuita non magis repugnat libertati, quam prædefinitio actus liberi, & probatur iisdem argumentis, neque minùs pugnat cum voluntate dandi gloriam per merita, cum sit voluntas gratuita dandi gloriam ex meritis. Vnde neque sequitur quod electus saluabitur quicquid agat, cum in ea electione includantur merita: reprobis autem qui sic non est electus, potest tamen saluari, quia ea electio non est ad salutem necessaria, vt postea explicabitur.

Tertia
euaio.

S. IV.

Secunda pars veræ sententiæ.

Electionem ad gloriam non esse priorem, præuisione meritum.

Dicendum secundò est, quod electio illa gratuita non antecedit merita, nec est per modum puræ intentionis, ita simpliciter absoluta, vt non sit virtualiter conditionata. Ita docent omnes authores prosecunda sententia citati, & omnino sequitur ex dictis de prædefinitione actuum liberorum, nam sicut prædefinitio simpliciter absoluta facit necessitatem antecedentem libertati contrariam, etiam si sit posterio scientiâ conditionatâ, idem omnino faceret electio simpliciter absoluta, si antecederet merita præuisa vt absolutè futura: vide autem argumenta ibi fusè tradita, huc enim omnino faciunt, & ostendunt esse impossibile, vt Deus absolutè decernat dare homini gloriam, quin tollat ei exercitum libertatis.

Prima verò probatio huius loci propria ex scripturis, petitur si enim primò, causa cur regnū cœlorum nō solum detur, sed absolutè paratum sit, est studium bonorum

Prima pro-
batio ex
scripturis.

bonorum operum, certè fieri non potest, vt regnum cælorum sit prius absolutè paratum, quàm præuisa sint bona opera: sed causa cur paratum dicatur regnum, sunt bona opera, *venite benedicti, accipite paratum vobis regnum à constitutione mundi, esurii enim, & dedistis, &c.* vbi explicatur manifestè causa ob quam paratum sit, & quare detur regnum, sicut postea cum profertur sententia in reprobos: *ite in ignem æternum qui paratus est, &c. esurii enim & non dedistis, &c.* ibi enim dicitur causam decreti reprobantis à gloria, esse omissionem bonorum operum, ergo in præcedenti dicitur causam decreti prædestinantis absolutè ad gloriam esse bona opera. Quæ videtur evidens esse argumentatio. Huc etiam facit conuentio patris familias cum operarijs ex denario diurno; illa enim significat omnino decretum dandi mercedem non antecedens, operariorum laborem: huc quoque Parabola spectat de talentis; non enim decernit Dominus seruis illis diligentibus partem illam hæreditatis, nisi per sedulam negotiationem.

Secundò, si absoluta certitudo electionis prouenit à meritis, non potest electio simpliciter absoluta esse prior meritis, prouenire autem à meritis illam certitudinem clarè habetur 2. Petr. 1. *Magis satagate vt per bona opera certam vestram vocationem, & electionem faciatis*, ergo electio absoluta non est prior bonis operibus præuisis. Quod habetur etiam c. 3. Apocal. *tene quod habes, & cave ne alius accipiat coronam tuam*, ergo prædestinatio ad coronam non est certa & absoluta antecedenter ad præuisionem perseverantia.

Tertiò, si absque conditione perseverantia gloria non promittitur, etiam non decernitur sine tali conditione, sed non promittitur, nam v.g. Rom. 11. *Vide bonitatem & seueritatem Dei, in eos quidem qui ceciderunt, seueritatem, in te autem bonitatem Dei, si tamen permanseris in bonitate, alioqui & tu excideris*, ergo nunquam electio est simpliciter absoluta, donec futura præuidetur perseverantia.

Respondent aduersarij communiter, vera hæc omnia esse de ordine executionis, non autem de ordine intentionis. Sed hæc responsio quàm sit insufficiens patebit ex dicendis statim. Nunc autem ex scripturis allatis conuinci videtur falsitatis; nam præparatio regni quæ dicitur fieri propter opera, est intentio efficax dandi regnum, ergo illa intentio suscipitur propter opera, deinde illa intentio simpliciter absoluta, est electio certa & infallibilis; sed ex Apostolo electio certa fit per bona opera, ergo intentio absoluta non est prior quàm bona opera. Denique per eandem voluntatem absolutè intenditur salus prædestinati, per quam promittitur absolutè, sed promittitur cum conditione perseverantia, ergo etiam intenditur cum eadem; si enim absolutè intenditur abstrahendo à perseverantia, promittitur etiam & debetur, & futura est, independentè à perseverantia (vt statim dicam) ergo illa conditio inanis & frustratoria est, quæ sublatà futurum est præmium, vt vrgebo statim.

Suffragiū
Augustini.

Secunda probatio ex suffragijs Patrum ducitur, quos plurimos affert Valsq. & sanè Petavius l. 9. & 10. planè demonstrat, ita vnanimiter omnes sentire gratos Patres, & latinos ferè omnes. Mihi satis sit vnus Augustinus, quem à se sine dubio stare aduersarij gloriantur, sed immeritò. Primò enim l. 1. ad simpl. q. 2. contrarium apertè docet. *Non tamen (inquit) electio præcedit iustificationem, sed electionem iustificatio; nemo enim enim eligitur nisi iam distans ab illo qui reicitur, unde quod dictum est, quia elegit nos Deus ante mundi constitutionem, non video quomodo dictum sit nisi præscientia*, ergo ex Augustino, iustificatio præcedit electionem omnino absolutam, & ipsa electio non fit simpliciter absoluta nisi per præscientiam. Neque videtur satisfacere Bellarm. l. 2. de gratia & lib. arbitr.

c. 15. Libros illos ad simplicianum scriptos, à iuniore Augustino, retractatos postea esse ab eodem seniore & doctiore in libris de prædest. sanct. & de dono persever. Sed hoc Bellarm. non probat, quia libros illos ad simplicianum nunquam ab Augustino inueniet reprobatos, commendatos autem sæpius. Secundò, evidens Augustini testimonium habetur l. 1. de gratia & lib. arbitr. c. 6. vbi expendens Apostoli verba illa, reposita est mihi corona iustitiæ, apertè admittit voluntatem illam Dei, quæ æterna vita tribuitur in fine vitæ posteriorem esse meritis, vnde Serm. 7. de verbis Domini secundum Matth. duplicem ponit electionem, alteram secundum gratiam, alteram secundum electorum iustitiam (vt dicam postea) ergo electio simpliciter absoluta non est vllò modo prior meritis ex Augustino.

Tertia probatio ex rationibus ducitur efficacissimis, primò enim electio per modum intentionis abstrahens à meritis, & ita simpliciter absoluta vt omnem excludat conditionem etiam virtualem, necessitatem eodem modo affert antecedentem contrariam libertatis, ac prædefinitio antecedens simpliciter, & eadem argumenta eodem modo vtrumque probant; nam posita electione hæc absolutà implicat vt electus male operetur & excidat à gloria, alioqui decretum illud absolutum non fuit, imò implicat vt habeat concursum paratum ad malè operandum, alioqui Deus habet oppositas voluntates, & illud decretum est antecedens; si enim sequitur scientiam conditionatam, & ab illa pender, decretum non est absolutum simpliciter, sed est conditionatum saltem virtualiter, ergo illa electio antecedens merita tollit omnino libertatem. Vide probationes allatas sect. præcedenti quibus vix video responderi posse.

Dispendiū
libertatis.

Secundò, electio illa simpliciter absoluta per modum intentionis abstrahens à meritis impossibilis prorsus est cum voluntate non dandi gloriam nisi ex meritis, sed Deus habet decretum non dandi gloriam sublati meritis, & dandi eam ex folis meritis, ergo electio ad gloriam non est absoluta per modum puræ intentionis abstrahens à meritis. Probatur maior repugnat cum voluntate non dandi gloriam nisi ex meritis, quod gloria debeat, & reuerà sit futura, quamuis nulla essent merita, sed si Deus intendit efficaciter, & absolutè dare gloriam antecedenter ad merita, & abstrahendo ab illis gloria debetur, & reuerà futura est, quamuis non ponantur vlla merita, ergo intentio absoluta dandi gloriam abstrahens à meritis repugnat cum voluntate non dandi gloriam nisi ex meritis, maior evidens est, quia si Deus non dat neque vult dare gloriam nisi ex meritis, implicat vt illam debeat, & tribuat, etiamsi non essent merita: probatur maior, tunc gloria debetur electo etiamsi nulla sint merita, quando prius debetur quàm futura sint merita, sed gloria prius debetur quàm futura sint merita, si electio simpliciter absoluta est prior meritis præuisis, ergo si electio est prior meritis præuisis gloria debetur, & est futura etiamsi nulla essent merita. Probatur minor ex vi absolutæ intentionis omnino efficacis gloria debetur electo, quia decretum Dei quod est absolutum non potest frustrari suo effectu, sed illa intentio per te prior est quàm futura sint merita, ergo prius debetur infallibiliter electo, & prius est futura quàm futura sint merita. Confirm. quia si Deus videt gloriam futuram, independentè à meritis, gloria non datur ex meritis, sed Deus videt gloriam futuram, independentè à meritis, quia videt illam futuram, posita tali electione per modum intentionis absolutæ, ergo gloria non datur ex meritis.

Dispendiū
meriti.

Denique hinc sequitur electos indefectibiliter saluari quidquid agant, quia ne irritum sit absolutum Dei decretum, etiamsi electus non bene ageret, tene-

Dilem. 2.

reut

retur Deus illi dare gloriam, unde responderi non poterit molestissimo dilemmati, *si sum prædestinatus quidquid agam saluabor, siue bene siue male agam.*

Ordo intentionis, & executionis.

Solemne Suaris & aliorum ad hæc omnia responsum est, distinguendum esse ordinem intentionis, & ordinem executionis, in prædestinatione; Deus enim gratias vult gloriam, quam tamen non vult dare gratis, quia voluntas in ordine intentionis idem est efficax, quia infert electionem mediorum, & executionem a se distinctam, non quod ipsa exequatur.

Sed hæc non satisfaciunt villo modo vt fulissimè probant Vasq. disp. 89. n. 33. & 3. part. disp. 23. c. 11, Herice disp. 23. c. 11. & 12. Redunt enim argumenta omnia prius facta; nam per decretum illud efficax quem appellas ordinem intentionis, præscindendo ab omni ordine executionis, electus est habiturus gloriam, & posito tali decreto quod abstrahit à meritis, implicat vt non habeat gloriam, ergo gloria est futura priusquam sint merita, ergo Deus non habet voluntatem non dandi gloriam nisi ex meritis, neque dat illam ex meritis, & quidquid agam saluabor si sum electus. Deinde Deus non aliter exequitur, quam decreuit exequi, sed decreuit efficaciter dare gloriam, abstrahendo à meritis, ordo enim ille intentionis est decretum efficax cum quo est inconiungibilis negatio effectus, ergo Deus exequitur independentem à meritis. Denique quod caput est causa moralis qualis est meritoria, in hoc differt à causa finali, quod finalis causat adhuc existens in intentione: moralis autem causare non potest nisi vt iam existens in executione, quia est causa effectiua, vt probauimus aliàs. Idem implicat vt voluntas absolute intendat præmium, qui est ordo intentionis, si merita sint posteriora in ordine executionis, unde argumentor, illud quod causatur moraliter ab alio non est illo prius, sed merita in ordine executionis, causant gloriam in ordine intentionis; non enim causa moralis aliter causat, nisi mouendo voluntatem ad intendendum finem, ergo merita in ordine executionis non sunt posteriora, quam gloria in ordine intentionis.

§. V.

Tertia pars veræ sententiæ.

Quod electio ad gloriam, preparatio ad gratiam, & præuisio meritorum sint omnino simul.

Electio gratuita.

Dicendum est tertio, quod gratuita electio ad gloriam, neque sequitur neque præcedit preparationem gratiarum efficacium & meritorum, sed vnico & indiuisibili actu vult Deus gloriam, gratias, & merita sine prioritare vlla in quo, etiam rationis. Ita omnes auctores pro tertia sententia citati.

Primo enim omnino sequitur ex duabus conclusionibus, quas proposui; si enim electio ad gloriam, neque prior est, neque posterior præuisione meritorum, sequitur omnino vt sit simul, & vt Deus vnico actu tria illa velit efficaciter, gratias, merita & gloriam, unde probata conclusio tota manet, ex rationibus ibi positis.

Secundo, quotiescunque Deus ita vult finem & media, vt non velit finem nisi per hæc media, neque velit hæc media nisi propter hunc finem toties vnico, & indiuisibili actu attinguntur finis, & media sine vlla prioritare in quo, quia nullum est signum rationis, in quo vnum adequatè possit concipi sine alio; sicut enim non vult finem, nisi per hæc media, neque media nisi propter finem, sic neque potest concipi velle vnum sine alio, sed Deus non vult gloriam, nisi per merita, & gratias, neque præfinit gratias & merita, nisi propter gloriam, ergo nulla est prioritas in quo, inter electionem ad gloriam, & preparationem gratiarum ac meritorum. Quæ omnia sæpius supra

Tom. I.

probata sunt sect. 2. de actibus diuinæ voluntatis vniuersim, & sect. 4. de prædefinitionibus actuum liberorum, quæ huc omnino faciunt; eodem enim prorsus modo elegit Deus ad gloriam, quo decernit vt à voluntate libera fiant actus boni.

Tertio enim, electio hæc (vt ibi dixi de prædefinitione actus liberi) absoluta & efficax est, quia quoties aliquis scit se habere media quæ illata libertate finem consequutura sunt, potest absolute intendere talem finem, Deus autem ante omne decretum scit se habere media efficacia, quibus electus infallibiliter assequutus sit gloriam omnino liberè, ergo potest absolute intendere gloriam. Deinde illa voluntas finis, efficax est, per quam media eliguntur efficacia per hanc voluntatem gratuitam media eliguntur efficacia, ergo illa electio efficax est.

Efficax & absoluta.

Sed nihilominus tamen virtualiter est conditionata, quia sequi non potest scientiam conditionatam, & ab illa dependere, quin includat conditionem saltem æquiualem; si enim non sciret illa media effectum esse habitura non decerneret gloriam. Deinde non potest Deus velle gloriam, per merita liberè futura, quin illa Dei voluntas includat hanc conditionem, si voluntas velit bene operari, sed per hanc voluntatem Deus vult gloriam ex meritis liberè futuris, ergo vult gloriam cum conditione virtuali. Vnde tandem.

Virtualiter conditionata.

Dico quarto, electionem ad gloriam duplicem statuendam omnino esse, prima gratuita omnino est neque prior meritis præuisis, neque illis posterior sed vnico simul actu tendens in merita & gloriam, atque ita efficax, & absoluta, sed conditionata tamen virtualiter. Altera est simpliciter absoluta, quæ posterior est preparatione gratiarum, & meritorum, & nullam includit conditionem etiam virtualem.

Duplex electio.

Ratio manifesta est, quia Deus non potest habere gratuitam voluntatem dandi gratiam ex meritis, quin post præuisa illa merita voluntatem habeat absolutam simpliciter, ergo duplex in Deo est electio, vel potius vna in duplici statu. Sic enim duplicem illam electionem manifestè asserit Augustinus serm. 7. de verbis Domini secundum Matth. *Quos voluit Dominus hos elegit, elegit autem, & secundum suam gratiam, & secundum illorum iustitiam.* Deinde de hac priori electione scripturæ intelligendæ sunt, & Patres quoties dicunt electionem fieri gratis, de secunda, quoties dicunt illam sequi merita præuisa, de qua sine dubio sola loquutus est Augustinus libro illo 1. ad Simplicianum quæst. 2. quo tantopere gloriatur Vasques, *non tamen electio sequitur iustificationem, sed electionem iustificatio, &c.* Loquitur enim de hac posteriori electione, quæ absoluta simpliciter est, & non includit conditionem vllam æquiualem: non autem loquitur de priori quæ gratuita est, & non sequitur, neque præcedit merita præuisa. Videtur autem probati optimo argumento, quia illud Deum ab æterno mouet vt decernat dare, quod in tempore mouet Deum vt det, sed merita mouent Deum vt det gloriam in tempore, ergo merita mouerant vt vellent absolute dare. Vnde posita distinctione duplicis huius electionis facillimè solui possunt omnia quæ contra vtramque opinionem opponi possunt ex scripturis, Patribus, & ratione, vt modò constabit ex eorum solutione quæ opponi possunt. Primum est destructio libertatis. Secundum destructio meriti. Tertium indefectibilitas salutis. Quartum prioritas causalitatis.

§. VI.

Prima difficultas in oppositum, ex dispendio libertatis.

Nihil (vt dixi) superest ex scripturis, & Patribus quod soluendum superest, cum nihil aliud probent,

T 3

bent, quàm electionem fieri ex meritis, vel dari electionem aliquam, quæ sequitur merita, quod ego etiam asserui, sed nunquam negant electionem gratuitam, quâ decernatur gloria danda ex meritis.

Quod sit
contraria
libertati.

Ratio ergo dubitandi primò esse potest, quia posita gratuita electione, quæ non sequitur præuisa merita, tollitur libertas, cum qua nulla potest stare necessitas nisi consequens, ista electio cum sit efficax facit necessitatem, & cum non sequatur merita, non facit necessitatem sequentem, ergo per illam tollitur libertas. Neque satis est dicere quod electio ista sequitur scientiam conditionatam, nam (vt dixi) necessitas tolleretur libertatē, quamvis sequeretur scientiam conditionatam, quia non est in nostra potestate illam ponere, & illâ posita effectus non potest non esse: hoc utrumque reperitur in electione gratuita, ergo illa tollit libertatem. Deinde posita electione efficaci, Deus non potest parare homini electo concursum indifferentem, alioqui pararet concursum ad frustrationem sui decreti. Denique cum scientia illa conditionata non moueat Deum ad electionem, frustrâ omnino dicitur quod electio à scientia illa pendet.

Solutio.

Respondeo, manifestum esse quod nihil hæc omnia faciunt, contra electionem quæ ita est gratuita vt includat tamen merita, ita est absoluta, vt virtualiter tamen sit conditionata, & sequitur scientiam conditionatam, idè facit duntaxat necessitatem consequentem. Disparitas electionis huius & necessitatis physica statim patet quia illa necessitas nullo modo conditionata est, vnde non sequitur scientiam conditionatam, nisi fortè omnino per accidens, quia eius efficacia non pendet ab ea futuritione, nec ratione illius infert effectum: electio autem ista pendet ab ea futuritione libera vt sæpè dixi, & ratione illius infert effectum, idè quæ conditionata est virtualiter. Hinc etiam sequitur, quod Deus parat concursum electo ad malè operandum si velit, quia non vult illi dare gloriam nisi ex meritis, vt hoc decretum pendeat à scientia conditionata, non requiritur vt Deus moueatur per hanc scientiam, sed vt sit conditio sine quâ talis electio non fieret.

Secunda difficultas ex destructione meriti.

Non dari
gloriam
ex meritis.

Secundò vrgere videtur superius factum argumentum Valquis, vt meritum verè sit meritum, debet mouere voluntatem præmiantis vt intendat dare præmium, sed si electio non sequitur præuisa merita, voluntas præmiantis non mouetur per ipsum meritum, vt velit dare præmium; si enim meritum mouet Deum vt decernat, prius existit meritum in exequutione quàm fiat decretum dandi gloriam, ergo si electio ad gloriam non sequitur præuisa merita, sequitur quod meritum, non est meritum. Vnde vulgò dicitur quod media moralia existerè prius debent, quàm finis moueat voluntatem efficaciter, quia scilicet causant voluntatem efficacem finis. Confirmat primò, quia Deus eodem modo intendit dare gloriam quo actu illam dat, sed non dat gloriam nisi post merita, ergo non intendit illam dare nisi post merita. Confir. secundò, voluntas gratuita est independens à meritis, ista electio gratuita est, ergo est independens à meritis.

Responso.

Resp. nihil facere contra nos totum hoc argumentum, quod demonstratiuè probat electionem illam gratuitam non esse per modum puræ intentionis, priorem meritis præuisis, si autem electio ad gloriam includat merita nihil probat hoc argumentum; Distinguunt enim prima illa maior, vt meritum sit reuera meritum debet mouere præmiantem vt velit dare præmium, vt velit voluntate absolutâ & nullo modo conditionatâ concedo: vt velit voluntate absolutâ, sed conditionatâ virtualiter nego; potest enim Deus gratis velle, quod non velit dare nisi ex meritis, sicut

gratis possum velle vendere equum, quem tamen non volo dare nisi exhibito pretio. Itaque verum est quod meritum non est causa præmij nisi quatenus causat decretum absolutum voluntatis de præmio dando, sed nego decretum illud quod est conditionatum virtualiter eo quod sit voluntas & meriti, & præmij causari per ipsum meritum, nam ad hoc decretum, meritum conditio est, non causa.

Ad primam confirm. eadem est responsio, Deus eodem modo decernit gloriam, simpliciter absolutè, quo illam actu dat, concedo, eodem modo decernit cum virtuali conditione nego. Imò hinc sequeretur quod Deus sicut non dat gloriam, nisi postquam merita sunt actu posita, sic neque illam decernit nisi postquam posita sunt actu merita, vnde sequeretur quod nulla esset prædestinatio, quæ decretum est æternum. Quando ergo dicitur Deus eodem modo decernit dare, gloriam quo actu illam dat, illud (eodem modo) vel iungitur cum verbo (decernit) & sic falsa est maior, quia non decernit eodem modo, quo dat, si verò iungatur cum verbo (dare) vera est propositio, quia eodem modo Deus dat gloriam quo illam decernit dare.

Ad secundam confirm. Resp. disting. maiorem. voluntas gratuita est independens à meritis prius præuisis, concedo, est independens à meritis simul volitis nego. Deus enim (vt sæpè dixi) gratis vult dare gloriam, sed non vult dare nisi ex meritis, quæ tunc eodem actu vult, & præuidet futura.

Tertia difficultas ex indefectibilitate salutis & damnationis.

Tertiò instare aduersarij possunt, sequi ex hac electione gratuita, quod electi quidquid agant saluantur, & non electi quidquid agant damnantur, adeò vt salus sit illis prorsus impossibilis. Primum sic probò: si enim Deus elegit efficaciter sanctum Petrum omnino necesse est vt vel sanctus Petrus irritum reddat Dei decretum, vel vt saluetur, decretum Dei quod efficax est, reddere non potest irritum, ergo necesse est vt saluetur quidquid agat. Præterea ex vi huius decreti efficacis debetur illi gloria priusquam habiturus sit merita, ergo merita non sunt illi necessaria vt habeat gloriam. Vel enim posito illo decreto efficaci, in sensu composito potest electus excidere à gloria, vel non potest, si potest ergo illud decretum non est efficax villo modo, si non potest, ergo indefectibiliter saluabitur quamvis non habeat vlla merita. Secundum de non electis multò magis vrget, quia illi indefectibiliter quidquid agant damnabuntur, quia quidquid agant non possunt ingredi numerum electorum; nemo enim saluatur nisi prædestinatus, & hæc certa est Dei lex, alioqui Deus faceret in tempore id quod ab æterno non decreuit facere: Iudas qui non est electus, non potest ingredi numerum electorum qui ante omnia merita est ita determinatus, vt non possit esse maior, ergo Iudas indefectibiliter damnabitur, ergo antequam Deus videat Iudam peccaturum, reddit ipsi salutem prorsus impossibilem. Quò pertinet molestissimum illud dilemma, vel sum ita gratis electus, vel non sum electus, si sum electus, certum est quod saluabor, si non sum electus indefectibiliter damnabor, quia certum est neminem saluatum iri nisi sit in numero eorum qui gratis electi sunt.

Electum
necessariò
saluari.

Respond. ad hoc argumentum quod videtur difficultissimum, inde facilius patere posse solutionem, quia contra gratuitam præparationem gratiarum illud eodem modo vrget. Vtrumque igitur illud incommodum facile vitatur, posito quod hæc electio attingat indiuisibiliter & merita & gloriam vnicò actu.

Primò enim euident est, electum non saluari quidquid agat; eligitur enim ad gloriam, quia eligitur ad bene

Solutio
primam. J

benè agendum. Itaque decretum illud efficax reddi absolute ac antecedenter potest irritum quia est conditionatum virtualiter: consequenter autem, & ex suppositione scientiæ conditionatæ reddi non potest irritum, sed ex hoc non sequitur indefectibilitas salutis, ut sæpè dixi. Præterea ex vi huius decreti debetur illi gloria, non prius quàm habiturus sit merita, sed in eodem signo quo prævidentur ipsius merita, posito illo decreto potest electus excidere à gloria, antecedenter (ut dixi) consequenter non potest; quia continetur in eo ut sæpè dixi virtualis conditio, cum includantur merita liberè ponenda.

Solutur secundum. Secundò, neque sequitur infallibiliter damnari eos qui non sunt electi, quia licet verum sit, quod actu nemo saluabitur nisi qui eo modo fuerit electus gratis: tamen sæpè in hac materia repetendum est, quod electio hæc necessaria nullo modo est ut aliquis saluetur; omnes enim reprobi saluari possunt, quavis eo modo electi non sint, nam ad salutem necessaria est electio simpliciter absoluta, quæ sequitur merita, & est in potestate cuiuslibet reprobi: electio autem altera, necessaria non est ad salutem, fateor Deum dicere nemo saluabitur actu, nisi gratis fuerit electus, sed non dicit nemo poterit saluari, vel ego neminem volo saluare, nisi gratis fuerit, electus hoc (inquam) Deus nullo modo dicit, unde totum vides corruere argumentum; Iudas enim potuit ingredi numerum electorum, electione absolutâ sequente merita, non potuit ingredi numerum electorum electione hac gratuita includente merita. Dilemma illud quod opponi solent, nullius amplius momenti est, quia si sum electus per merita, clarum est quod non saluabor quidquid agam, & si non sum electus non damnabor quidquid agam, quia possum benè agere, & prædestinari simpliciter absolute.

Quarta difficultas ex prioritate causæ finalis, & causæ meritoria.

Quod vnus actus est alio prior. **Q**uartò, contra vnitatem actus quo Deus vult gloriam, & merita opponuntur argumenta Scoti, quicumque ordinatè vult, prius saltem ratione, vult finem quàm media; finis enim causa est mediorum, & causa prior est effectu, ergo Deus vult prius gloriam quàm velit gratias. Probo antecedens, possum per intellectum, præscindere voluntatem finis à voluntate mediorum, & cogitare primò voluntatem finis, ac postea voluntatem mediorum, tunc voluntatem finis cogitabo ut priorem voluntate mediorum, ergo est prior voluntate mediorum, idque in causa meritoria multò magis valet (ut dixi) quia meritum quod causa est effectiua prius existit quàm præmium, ergo prius debet volitum esse meritum, quàm volitum sit præmium.

Solutio. Resp. ex his quæ sectione secunda dixi, negando primum antecedens, quia sæpè voluntas intendere potest finem per certam quædam media, ita ut non velit finem nisi per illa media, neque velit media illa nisi propter hunc finem, tunc intentio & electio sunt vnus actus indiuisibilis sine prioritate vlla in quo, etiam rationis; tunc enim finis causa est mediorum, sed voluntas finis non est causa voluntatis mediorum, unde si cogitem voluntatem finis non cogitando voluntatem mediorum, non possum tamen cogitare voluntatem illam finis, ut priorem voluntate mediorum, cum vtraque voluntas sit vnus actus similiter verum est quod meritum est prius quam præmium sit volitum voluntate simpliciter absolutâ, non est prius quàm sit volitum voluntate conditionatâ virtualiter. Neque dicas tunc est distinctio & prioritas inter actus, diuinos quando est distinctio & prioritas inter obiecta; distinctio enim alia cogitari non potest inter actus diuinos: inter finem, & media est distinctio

& prioritas, ergo inter actus quibus Deus vult finem & media est distinctio & prioritas. Hoc etiam supra solutum est, tunc enim est distinctio inter actus diuinos, & prioritas, quando inter obiecta prout volita est distinctio & prioritas, non autem simpliciter quando est distinctio inter huiusmodi obiecta, nam plura obiecta Deus potest velle per modum vnus: inter gloriam, & merita prout volita non est distinctio, & prioritas, cum neutrum Deus velit nisi dependenter ab altero.

Instabis iterum, merita ut volita & existentia sunt causa præmij ut voliti, ergo voluntas meriti prior est voluntate præmij. Resp. disting. antec. eodem modo, merita ut volita sunt causa præmij ut voliti, voluntate simpliciter absolutâ concedo, ut voliti voluntate conditionatâ virtualiter nego.

Verum contra voluntatem illam conditionatam virtualiter primò licet argumentari tunc intentio finis est simpliciter efficax, & absoluta quâdo ex ea eliguntur media quæ cognoscuntur efficacia, electio hæc gratuita huiusmodi est, ergo illa est absoluta simpliciter. Deinde intentio conditionata illa est, quâ volo aliquid esse sub conditione, quæ non est volita; si enim conditio est absolute volita, iam etiam res absolute volita est, sed Deus ita intendit gloriam ut velit etiam merita, quam dicit esse conditionem, ergo Deus vult absolute gloriam. Denique si electio hæc conditionata est, iam non differt à voluntate generali quam habet Deus de salute reproborum, quæ conditionata etiam est; imò illa voluntas vel conditionata est ex parte Dei, & sic illa nulla est, vel ex parte obiecti, & sic expectat aliquid ab obiecto quod Deus ipse non vult.

Ad primum Resp. disting. primam maiorem, tunc intentio finis est simpliciter efficax, quando eligit media efficacia, si eligat media quæ sint ex se ipsis efficacia independentes à voluntate libera, concedo maiorem, si sint efficacia duntaxat moraliter & dependenter à causa libera, nego maiorem, quia cum efficacia tolli possit per causam liberam, intentio quæ media illa eligit efficacia, semper includit virtualiter conditionem si causa libera illi non reluctetur: voluntas dandi gloriam causat media moraliter efficacia quæ habent efficaciam dependenter à causa libera, & includunt eius consensum, ut conditionem: ideoque mirum non est quod hæc voluntas sit virtualiter conditionata eo modo quo efficacia ipsa est conditionata.

Ad secundum Resp. intentionem aliquam esse posse conditionatam, quamvis velit obiectum sub conditione volita, modò hæc conditio non sit absolute volita, sed sit aliquid pendens à voluntate libera, Deus vult gloriam ex suppositione quod voluntas electi benè operetur, voluntatem autem benè operari non vult absolute, sed sub conditione quod voluntas se determinet ad benè operandum, neque necesse propterea est ut detur conditio conditionis; Deus enim vult voluntatem velle liberè, ex suppositione quod volitura liberè sit, non autem vult absolute.

Ad tertium Resp. hanc electionem gratuitam non esse formaliter conditionatam, sed tantum virtualiter, voluntas autem generalis quam Deus habet de salute reproborum conditionata est formaliter, nec est vilo modo efficax, & absoluta: electio etiam ista conditionata non est ex parte Dei, sed ex parte obiecti, dicit enim virtualiter, modò voluntas operari velit.

SECTIO VI.

De reliquis causis prædestinationis, corollaria.

EX his quæ disputata sunt hætenus de causa motiua quæ Deum efficaciter impulit ad decernendam electis gratiam efficacem, & gloriam, non erit difficile colligere, quomodo electus ipse dici possit causa suæ prædestinationis, quomodo Christus &

Deipara

Contra voluntatem virtualiter conditionatam.